

SÜLEYMANİYE ONUR PROGRAMI

İSLAMİ İLİMLERE GİRİŞ

Ders İzlenesi

GÜZ 2018

İletişim Bilgileri

Hoca: Prof. Dr. Bilal Aybakan

E-Mail: bilal.aybakan@ihu.edu.tr

Ders Günü ve Saati: Cumartesi / 9.00-10.30

Ders Yeri: Cumartesi Medrese-i Sâlis (Süleymaniye Külliyesi)

Dersin Tanımı

İslami İlimlere Giriş semineri, “Günümüzde İslami İlimler niçin okunmalı? İslami İlimleri okumamız bir İslami İlimler / Sosyal Bilimler öğrencisi olarak bize ne katacak?” gibi soruların yanıtlarına cevap aramaktadır. Bu bağlamda ilimler hiyerarşisi, ilimlerin birbirleriyle irtibatları ve güncel değerleri hakkında okumalar ve değerlendirmeler yapılacaktır. İslami İlimlerin temel alanları olan hadis, tefsir, kelam, fıkıh, usul-u fıkıh, usul-u hadis gibi ilmi disiplinlerin tarihsel olarak ortaya çıkışı, temel problemleri ve gayeleri işlenecektir.

Öğrenim Hedefleri

Bu ders, İslami İlimlerin oluşum sürecini rivayetler ışığında ortaya koyarak genel tablo oluşturmayı, bu sürece katkı sağlayan önemli olayların arka planlarını görmeyi, birbirleriyle ilişki ve etkilerini İslami İlimlerin oluşumu safhasında değerlendirme kabiliyeti kazandırmayı amaçlamaktadır.

Anlatım, müzakere ve soru-cevap fasıllarından oluşacak interaktif seminerlerle öğrencinin temel İslami İlimlerin müfredatına yönelik zihni hazırlık ve küllî bakış kazanması hedeflenmektedir.

Öğrenim Çıktıları

- İslami İlimlerin oluşum sürecini kavrama,
- İslami İlimlere dair temel düzeyde bilgi sahibi olma,
- İslami İlimler sınıflandırmasında ilimleri konumlandırma,
- İslami İlimlere dair değerlendirme ve yorum kabiliyeti kazanma.

Değerlendirme Sistemi ve Not Skalası

Dersi başarılı bir şekilde tamamlamak için yapılan sınavların toplamı ortami 100 üzerinden 80 almak gerekir.

Ders başarı notunda dikkate alınan noktalar ve oranları şu şekildedir:

Vize sınavı	35 %
Final sınavı	50 %
Derse hazırlık ve katılım; Sunum	10 %
Devamsızlık	5 %

Vize Sınavı: 30 Aralık 2018 Cuma, 11.30-12.30

Final Sınavı: 6 Ocak 2018 Çarşamba, 15.15-16.45

Dersin Kuralları / Beklentiler:

İslami İlimlere Giriş derslerinin her biri diğeriyle bağlantılı olduğu için derslere 100% katılım sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte verilen okumaların ders öncesinde okunması, ve derse hazırlıklı gelmesi beklenmektedir. Yine aynı şekilde öğrenciler dersten sonra gruplar halinde ders içeriğini tartışıp değerlendirdikleri takdirde derste verilen bilgiler pekişerek daha kalıcı hale gelir.

Haftalık Plan

1. Hafta (20 Ekim 2018)	Giriş: İlim nedir? Bilgi nedir? Farkları nelerdir?
2. Hafta (27 Ekim 2018)	Kavram nedir? Kavram düzeyinde bilgi nedir? a- Zihnî Varlık b- Harici Varlık c- Dilsel Varlık
3. Hafta (3 Kasım 2018)	Hüküm nedir? Önerme nedir?
4. Hafta (10 Kasım 2018)	Bilginin kaynağı açısından önerme türleri: a- 5 Duyu b- Akıl (Rasyonel) c- Şerî Bilgiler (Vahiy Kaynaklı Bilgi?)

5. Hafta (17 Kasım 2018)	Şerî Önermenin Türleri: a- İtikadî b- Ahlakî c- Hukukî
6. Hafta (24 Kasım 2018)	<i>Temel Şerî Kaynaklar I</i> Kuran-ı Kerim ve Tefsir
7. Hafta (1 Aralık 2018)	<i>Temel Şerî Kaynaklar II</i> Rivayet ve Hüküm Açısından Sünnet-Hadis
8. Hafta (8 Aralık 2018)	<i>Akâid-Kelâm</i> Genel Çerçeve, Allah İnancı, Sıfâtullah ve İman Esasları
9. Hafta (15 Aralık 2018)	<i>Fıkıh I</i> Teklîfî Hükümler
10. Hafta (22 Aralık 2018)	<i>Fıkıh II</i> Vazî Hükümler
11. Hafta (29 Aralık 2018)	Usûl-i Fıkıh

Tavsiye Kaynaklar

- Abdullah Aydın, Salim Ögüt, “**Ehl-i hadis**”, DİA, c.10, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994, s.507-512.
- Bekir Kuzudişli, **Hadis Tarihi**, İstanbul: Kayıhan Yayınevi, 2017, s.20-29.
- Bekir Kuzudişli, **Hadis Tarihi**, İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017, s.101-107.
- Bünyamin Erul, **Sahabenin Hadis Anlayışı**, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 1999. (sahabe tanımını açısından)
- Ethem Ruhi Fıglalı, “**Ali**”, DİA, c. 2, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1989, s. 371-374.
- Hadislerle İslam**, “Vahiy: Allah'ın Ezelfi Ve Ebedî Sözü”, c.1, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı, s.385-399.
- Halit Özkan, “**Tedvin Tarihinde Emevi Sarayı**”, *Dîvân: Disiplinler arası Çalışmalar Dergisi*, c. 17, No 32, (2012/1), s.1-37. (Zühri ve tedvin ile ilgili kısımlar)
- Hayrettin Yücesoy, “**Mihne**”, DİA, c.30, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2005, s.26-28.

- İbrahim Kâfi Dönmez, “**Fıkıh**”, İslam’da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi, c.2, İstanbul: Gerçek Hayat, 2006, s.37-43.
- İsmail Yiğit, “**Osman**”, DİA, c. 33, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2007, s.438-443.
- M. Esat Kılıçer, “**Ehl-i Rey**”, DİA, c.10, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994, s.520-524.
- M. Yaşar Kandemir, “**Ahmed b. Hanbel**”, DİA, c.15, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1997, s.525.
- Mehmet Efendioğlu, “**Sahabe**”, DİA, c. 35, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2008, s.491-500.
- Murteza Bedir, “**Sünnet**”, DİA, c. 38, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2010, s.150-153.
- Necmettin Kızılkaya, **Hanefî Mezhebi Bağlamında İslam Hukukunda Küllî Kâideler**, İstanbul: Litera Yayıncılık, 2018, s.112-136.
- Ömer Türker, “**Kelam İlminin Metafizikleşme Süreci**”, *Dîvân: Disiplinler arası Çalışmalar Dergisi*, c.12, no.23, (2007/2), s.75-92.
- Reşat Öngören, “**Ehl-i Sünnet’te Tasavvufun Yeri**”, *Tarihte ve Günümüzde Ehl-i Sünnet* [İlmi toplantı, İstanbul, 2004], İstanbul: Ensar Neşriyat, 2006, s.157-172.
- Reşat Öngören, “**Tasavvuf**”, DİA, c.40, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2011, s.119-126.
- Tahsin Görgün, “**Kur’an ve Tarih**”, *Kur’an ve Tefsir Araştırmaları*, c.1, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2000, s.127-139.
- Yusuf Şevki Yavuz, “**Kelam**”, DİA, c.25, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2002, s.194-203.
- Yusuf Şevki Yavuz, “**Vahiy**”, DİA, c. 42, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2012, s.440-443.